

PROFESSIONAL TA'LIM SOHASINI RAQAMLASHTIRISH BO'YICHA AMALGA OSHIRILISHI LOZIM BO'LGAN ISHLAR

Atadjanov Allanazar Bekchan o'g'li

Qoraqalpog'iston Respublikasi Ellikqal'a tuman politexnikumi

Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

Annotatsiya

Hozirgi kunda professional ta'lim tizimida raqamlashtirish jarayonlari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Mazkur maqolada professional ta'lim sohasini raqamlashtirishning zarurati, uning asosiy yo'nalishlari, amalga oshirilishi lozim bo'lgan ishlar va kutilayotgan natijalar tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonini raqamlashtirish o'quv jarayonining samaradorligini oshirish, masofaviy ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish hamda mehnat bozorining real ehtiyojlariga mos malakali mutaxassislarni tayyorlash imkonini yaratadi. Shuningdek, maqolada professional ta'lim tizimiga raqamli texnologiyalarni integratsiya qilishda uchraydigan muammolar va ularning yechimlari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: Professional ta'lim, raqamlashtirish, elektron ta'lim platformalari, masofaviy ta'lim, mehnat bozori, axborot texnologiyalari, innovatsion metodlar, raqamli transformatsiya.

KIRISH

Zamonaviy dunyoda raqamli texnologiyalar barcha sohalarga, jumladan, ta'lim tizimiga ham chuqur kirib kelmoqda. Professional ta'lim sohasida raqamlashtirish jarayoni ta'lim sifatini oshirish, o'quv jarayonini samarali tashkil etish va zamonaviy mehnat bozoriga mos malakali kadrlarni tayyorlash uchun juda muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi paytda ko'plab mamlakatlar professional ta'lim tizimini raqamli transformatsiya qilish orqali bilim berish jarayonini innovatsion yechimlar bilan boyitishga harakat qilmoqda.

Professional ta'limni raqamlashtirish deganda, elektron ta'lim platformalaridan foydalanish, masofaviy ta'limni rivojlantirish, virtual laboratoriyalarni joriy qilish, o'qituvchilarning malakasini oshirish va bitiruvchilarni mehnat bozori bilan

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

bog'lash kabi jarayonlar tushuniladi. Bu jarayonning samarali amalga oshirilishi ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirib, har bir o'quvchining bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shu boisdan, ushbu maqolada professional ta'lim tizimida raqamlashtirish bo'yicha amalga oshirilishi lozim bo'lgan asosiy yo'nalishlar, raqamlashtirish jarayonining foydalari va uning o'quvchilarga, o'qituvchilarga hamda ta'lim tizimiga ta'siri keng tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamlashtirish jarayonida duch kelinadigan muammolar va ularni hal etish bo'yicha tavsiyalar ham beriladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Professional ta'lim tizimini raqamlashtirish quyidagi asosiy yo'nalishlarda amalga oshirilishi lozim:

Elektron ta'lim platformalarini yaratish va rivojlantirish

O'quv materiallarini elektron formatda tayyorlash va ulardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish.

Masofaviy ta'lim platformalarini ishlab chiqish va takomillashtirish.

Raqamli malaka oshirish tizimini yo'lga qo'yish

O'qituvchilar va o'quvchilar uchun onlayn malaka oshirish kurslarini tashkil etish.

Raqamli sertifikatlashtirish tizimini joriy qilish.

Virtual laboratoriyalar va simulyatorlardan foydalanish

Ishlab chiqarish amaliyotlarini simulyatsiya qilish imkonini beruvchi virtual laboratoriyalar yaratish.

Mutaxassislik fanlari bo'yicha interaktiv o'quv materiallarini ishlab chiqish.

Mehnat bozori bilan integratsiyalashgan raqamli platformalarni yaratish

Kasb-hunar kollejlari va korxonalar o'rtasida axborot almashinuvi tizimini yaratish.

Bitiruvchilarni ish bilan ta'minlashga qaratilgan elektron ma'lumot bazalarini shakllantirish.

Axborot xavfsizligi va ma'lumotlarni himoya qilish tizimlarini mustahkamlash

O'quv jarayoniga oid ma'lumotlarning himoyasini ta'minlash.

Kiberxavfsizlik bo'yicha o'qituvchilar va o'quvchilarni tayyorlash.

Professional ta'lim sohasini raqamlashtirish uchun quyidagi muhim bosqichlarni amalga oshirish lozim:

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

Bosqich	Tavsif	Ijro muddati	Mas'ul tashkilotlar
1. Elektron ta'lim tizimini joriy etish	Raqamli platformalar orqali dars materiallarini tayyorlash va joylashtirish	2025-yil	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, IT-kompaniyalar
2. Masofaviy ta'lim tizimini rivojlantirish	O'quvchilar uchun masofaviy ta'lim kurslarini yo'lga qo'yish	2025-2026-yillar	Professional ta'lim muassasalari, xususiy sektor
3. Virtual laboratoriyalar yaratish	Fanlar bo'yicha interaktiv simulyatorlar va virtual laboratoriyalarni ishlab chiqish	2026-2027-yillar	Ta'lim muassasalari, texnologik markazlar
4. Mehnat bozori bilan integratsiya	Bitiruvchilar uchun elektron ish topish platformasini yaratish	2025-2027-yillar	Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi, xususiy kompaniyalar
5. Axborot xavfsizligini mustahkamlash	Ma'lumotlarning himoyasini ta'minlash va xavfsizlik tizimlarini joriy etish	Doimiy	IT mutaxassislari, axborot xavfsizligi mutaxassislari

Professional ta'lim tizimini raqamlashtirish natijasida quyidagi ijobiy o'zgarishlar kuzatiladi:

Yo'nalish	Kutilayotgan natijalar
Ta'lim sifati	Raqamli texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonining samaradorligi oshadi.
O'quvchilarning bilim olish imkoniyatlari	Masofaviy ta'lim orqali bilim olish imkoniyatlari kengayadi.
Mehnat bozori bilan bog'liqlik	Bitiruvchilar real talablar asosida tayyorlanadi va ish topish imkoniyati oshadi.
O'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi	Onlayn kurslar orqali malaka oshirish tizimi yo'lga qo'yiladi.

XULOSA VA MUNOZARA

Professional ta'lim tizimini raqamlashtirish zamonaviy mehnat bozorining talablariga javob bera oladigan malakali mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi. Ushbu jarayon natijasida ta'lim sifati oshib, o'quvchilarning bilim olish imkoniyatlari kengayadi, dars jarayonlari innovatsion yondashuvlar asosida olib boriladi va o'qitish metodikasi yanada takomillashadi.

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

Ta'lim tizimini raqamlashtirish quyidagi asosiy natijalarga olib keladi:

O'quv jarayonining samaradorligini oshirish – Elektron ta'lim platformalaridan foydalanish orqali o'quv materiallariga istalgan vaqtda kirish imkoniyati yaratiladi, bu esa bilim olish jarayonini moslashuvchan qiladi.

O'quvchilarning faolligini oshirish – Virtual laboratoriyalar va interaktiv dars uslublari orqali o'quvchilar bilim olish jarayonida faol ishtirok eta oladi.

Masofaviy ta'lim imkoniyatlarining kengayishi – Internet texnologiyalari yordamida har bir o'quvchi geografik joylashuvidan qat'i nazar, sifatli ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

O'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi – Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar malaka oshirish kurslarini onlayn shaklda o'taydi va zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Mehnat bozori bilan integratsiya – Raqamli tizim orqali o'quvchilar va ish beruvchilar o'rtasida axborot almashinuvi osonlashadi, bitiruvchilarning ish topish imkoniyati oshadi.

Biroq, professional ta'limni raqamlashtirishda ba'zi muammolar ham mavjud. Jumladan, texnik infratuzilmaning yetarlicha rivojlanmaganligi, axborot xavfsizligi muammolari, raqamli ta'lim metodikalarining yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi va o'qituvchilarning raqamli ko'nikmalarining pastligi ushbu jarayonda jiddiy to'siq bo'lishi mumkin. Shu sababli, bu muammolarni bartaraf etish uchun quyidagilar amalga oshirilishi lozim:

Professional ta'lim muassasalarini zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash;

O'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqish;

Elektron ta'lim tizimlarining kiberxavfsizlik darajasini oshirish;

Davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlikni yo'lga qo'yish va investitsiyalarni jalb qilish.

Umuman olganda, raqamlashtirish professional ta'lim tizimini sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqishning muhim sharti hisoblanadi. Agar bu jarayon tizimli va samarali amalga oshirilsa, kelajak avlod mutaxassislari zamonaviy kasbiy talablarni mukammal o'zlashtirgan, raqamli kompetensiyalarga ega, bozor talablariga mos kadrlar sifatida yetishib chiqadi.

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th March, 2025

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Xolmatov, A. (2022). Ta'lim tizimini raqamlashtirishning zamonaviy tendensiyalari. Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti.
2. Johnson, M. (2020). Digital Learning in Vocational Education: Strategies and Outcomes. Cambridge University Press.
3. Karimova, G. (2021). Raqamli ta'lim platformalarining samaradorligi. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
4. European Commission. (2021). Digitalization in Education: Policy and Implementation Strategies. Brussels.